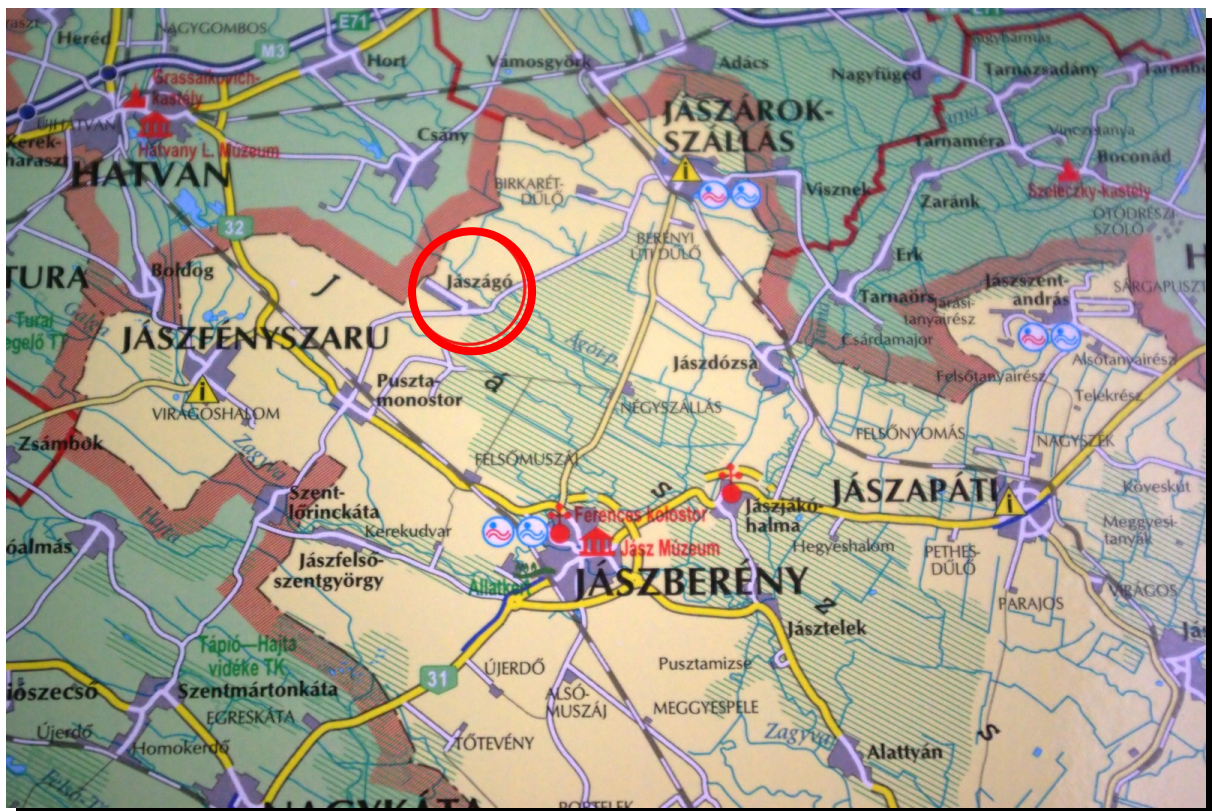

JÁSZÁGÓ

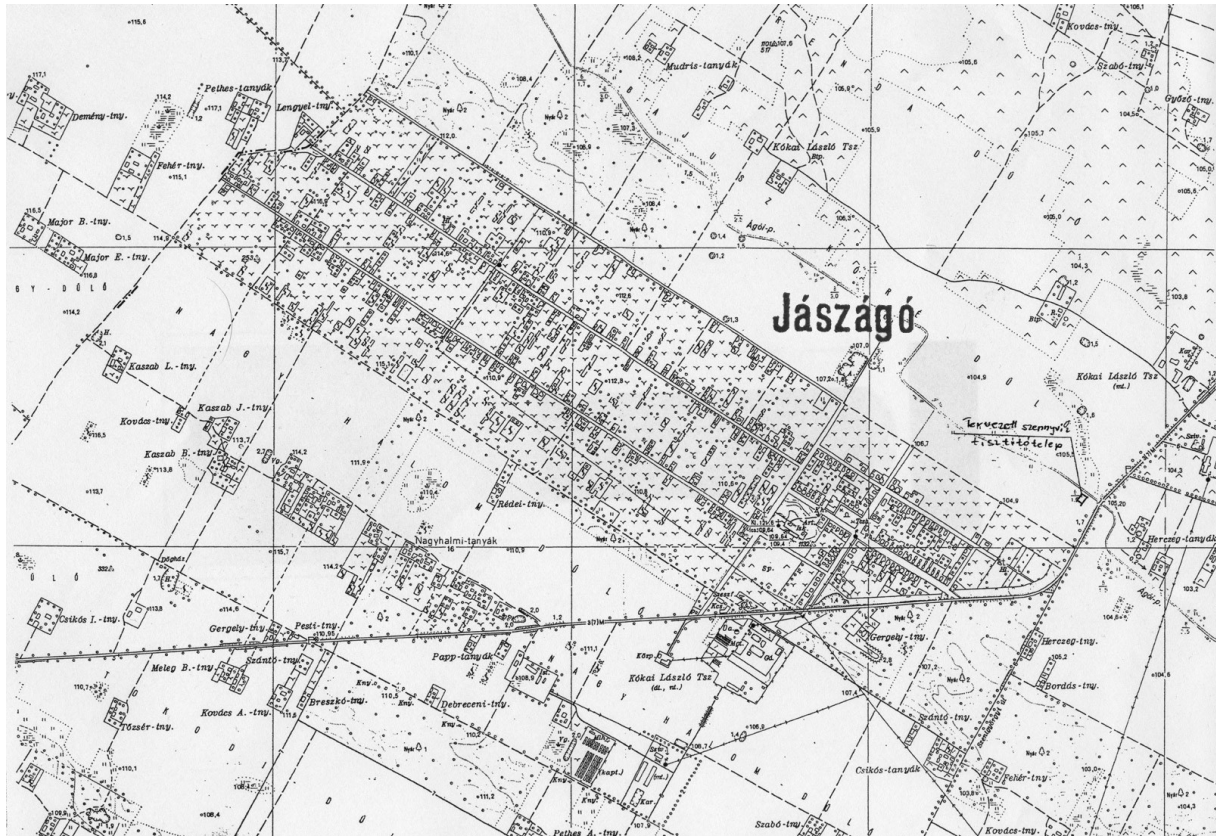
EAOP 2.1.1 B komponens

Helyzetfelmérés a
„Természeti Értékek Megőrzése a Jászságban”
című projekt megvalósításához.

2008.

Település szerkezeti átnézeti térképe.

Jászágó, Jász-Nagykun Szolnok megye északnyugati részén, Heves megye határán helyezkedik el. A község 3693 hektárnyi területét Csány, Jászárokszállás, Jászberény, Pusztamonostor és Jászfényszaru települések határolják. Jelenkori természeti képe a természeti erők és az emberi gazdálkodás nyomán, ma is változik. Egyetlen természetes vízfolyása, amely révén kapcsolódik a Zagyvához, az Ágói patak. A település közvetlen környezetének természeti értékeiről 1997- ben Dr Csima Péter vezetésével a KÉE Tájvédelmi Tanszék elkészítette az Egyedi Tájértékek Kataszterét. Egyedülálló településszerkezete és történelmi múltjának (5-6 ezer év) tanúja a falu főtérén található Néprajzi és Helytörténeti Gyűjtemény, valamint a 2002 –ben, a település önállóságának 50. évfordulójára kiadott füzet, Macsi Sándor szerkesztésében. A falu életének, adottságainak életképeit 2004-ben a Duflex Fotográfiai stúdió örökítette meg. Mindhárom anyag, és a továbbiakban bemutatott adottságok, lehetőséget nyújtanak, egy különösen gazdag ökoturisztikai és környezeti nevelési programcsomag kidolgozására, ami hosszú távon képes pozitív hatást gyakorolni a település életére, fejlődésére, lélekszám megtartó, gyarapító képességére.

Javaslatok:

- Az 1997-es Egyedi Tájértékek Katasztere alapján, azt az abban nem szerepeltetett nevezetességekkel kiegészítve (kovácműhely, natúr farm, gyöngyvirágos tölgyes a település északnyugati határán stb.) a polgármesteri hivatal előtt, vagy a tervezett új buszmegálló mellett, vagy a sportpálya és a templom között egy műves fogadó kapu társaságában, egy sorszámozott útvonalterkép elhelyezése. Az útvonalterkép egyben ökoturisztikai és környezeti nevelési, köz és külterületi, meglévő nyomvonalon haladó tanösvényként üzemelhet, kapcsolódva a „Klébelsberg iskolaparkhoz”.

- A meglévő anyagokat egy bővebb kiadványba rendezni és országosan túrinform irodákon, oktatási intézményeken keresztül terjeszteni. Az anyagot célszerű lenne saját honlapon és a Zagyva menti településekkel közösen egy társulási honlapon is úgy közös, együtt működő, mint saját programcsomagokként megjeleníteni, valamint a Turizmus RT honlapján, mint link szerepeltetni. A településen minden évben megrendezésre kerülő szüreti, arató napok, 2010-es Jász Világtalálkozó vendégeinek, ajándék és vásárolható formában elérhetővé tenni.

- Az erdei iskola mozgalom, diákcsoportok fogadása mellett, a felsőfokú oktatási intézmények felkeresésével (néprajzi, természettudományi, tájvédelmi, környezet és természetvédelmi, környezeti nevelési tanszékek) nyári szakmai gyakorlati táborlehetőség felajánlása. Kedvezményes szállás, étkezés fejében az elkészült anyag a település gyűjteményét gazdagíthatja. További hozadék lehet az itt készült felmérésekből megírt diplomamunkák tudományos értéke. A táborok nyíltá tételével, (főiskolára készülő középiskolások részére) kedvező részvételi díj megállapításával, a település erre fordított költségei fedezhetőek, csökkenthetőek.

Képek a településről:

Polgármesteri hivatal.

Helytörténeti gyűjtemény épülete.

Gyűjtemény.

Klébsberg iskola és iskola múzeum.

Iskola kápolna.

Tájház.

Templom.

Az elképzelt kopjafás fogadókapu. helye.

Az 1997-ben készült anyag egyedi tájértékek felsorolása típusonként:

- Település történetével kapcsolatos emlékhely:

Középkori település ásatásának helye.

- Településsel kapcsolatos jellegzetes hely:

Régi ásott kút, Jókai utcai kerekeskút, főtéri kerekeskút, Paphalom, Hegyes halom, „Névtelen” halom, 6db. határdomb.

- Településsel kapcsolatos, vallási emlék:

Viharharang, Lagzi-kereszt, Csikós-kereszt, Iskola kápolna, temetői harangláb, temetői feszület, Farkas-kereszt, Ördög-kereszt.

- Településsel kapcsolatos építészeti emlék:

Régi erdei-iskola, földkunyó, galambdúcos ház,

- Településsel kapcsolatos kertépítészeti emlék:

Idős Kocsányos tölgy, Ginkgo bilobae fa, 15 törzsű hársfa, tanyai fasor.

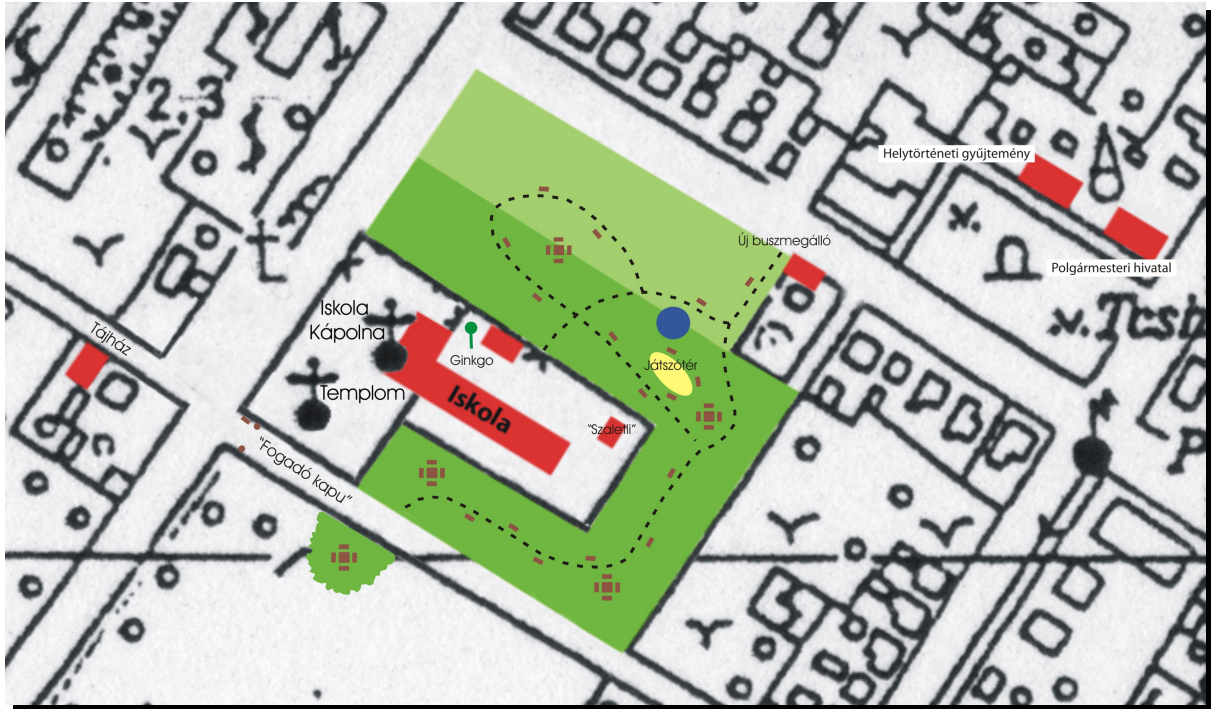
- **Településsel és termeléssel kapcsolatos emlék:**

Kaszab tanyai ólak, Kovács-tanya, hídmérleg, Kelemen-tanya.

- **Történelmi emlékhely:**

Világháborús emlékmű, Néprajzi és Helytörténeti Gyűjtemény, tájház.

Településközpont, kialakításra javasolt „Klebensberg iskolapark”

Felújításra váró buszmegálló.

Nyitott szaletli helye az iskolaudvaron.

Kitaposott ösvény a „Klebensberg iskolaparkban”.

A település központjában, a buszmegálló felé, a vízmű melletti ~ 0,5 ha-os terület évtizedekkel ezelőtt díszfákkal, díszcserjékkel, parkosítva lett. Ennek folytatása az 1924-es alapítású Klébelsberg iskola szomszédságában elhelyezkedő „udvar” művelési ágban lévő közel 1,5- 2ha-os terület, jelenleg akác-sarj „erdő”. Az idős akác-tuskók elhelyezkedése (szabálytalan, közel 4x4m-es hálós szerkezet) egy valamikor létező erdőre utalnak. A sarjak kora eltérő, több helyen 4-5 vastag törzsű tuskó-sarjjal. Az így fennmaradt és kialakult erdő szerkezetébe, csak a tuskó-sarjak törzskiválasztó gyérítésével érdemes belenyúlni. A gyérítés után kialakult tuskófelületek újra sarjadását vagy vegyszerezéssel, vagy folyamatos nyeséssel lehet visszaszorítani. A tuskók kiemelése, fűrése, nem vezet megoldáshoz, mert gyökérsarjak megjelenését eredményezi, ami csak nehéz, folyamatos kezeléssel szorítható vissza. Célszerű a gyérítést követően az iskolapark gyalogösvényeinek kijelölésével párhuzamosan a cserjeszint kialakítása - bodza, galagonya, som, tamariszkusz, homoktövis, fagyal, kökény beültetésével. A szellősebb helyekre fehérvér, mezei juhar, virágos köris, fekete fenyő, erdefenyő ültetésével színesítve az erdő arculatát, hangulatát. A cserjeszint megjelenésével gazdagabb madárvilágra számíthatunk. A gyalogösvények mentén pihenő padokat, madáretetőket, odúkat és oktatótáblákat elhelyezve lehetőség nyílik a természetismereti órák szabadban való megtartására. A szabadidő kellemes és tartalmas eltöltésére, az ide látogató vendégek információval, ismeretekkel való ellátására.

A tanösvényen elhelyezésre javasolt táblák: iskola-történeti, madárhatározó, a környék jellegzetes vadvilágát, és növényvilágát bemutató tartalommal. Az iskolaudvaron található Ginkgo bilobae fa különlegességét egy a fa közelében elhelyezett táblán lenne célszerű ismertetni. Ez a fa, mint kuriózum, állomása lehet egy későbbi, a társulás települései közötti, vagy akár egy megyei táj és falutörténeti vetélkedőnek. Az iskola udvarán, a lebontott régi szociális helyiség megmaradt alapját hasznosítva, egy fedett, oldalain nyitott fa szerkezetes „szaletli” felépítése indokolt lenne, szintén a szabadban tartható órák, szakkörök, foglalkozások lehetőségét kínálva.

Fából készült berendezések, oktatótáblák:

- oktatótábla és tartó állvány 18db
- nyitott „szaletli” az iskola udvarán
- 30 db pad
- 5db asztal
- 2db kopjafa (fogadókapu)

Az újonnan épülő buszmegálló terve elkészült, (a polgármesteri hivatal részéről mellékelve)

Ébredő tanyavilág.

Nem utolsó sorban, de talán az egyik nagyon fontos feladatnak tartom az itt még létező tanyavilág életének, ősi szellemének megértését. Az önmagáért, családjáért felelős, önmagát eltartani, és a természettel együtt élni képes ember küzdelmes, de boldog életének láttatását, a régi nyomokat kutatva, a meglévőket őrizve. Ezt a lehetőséget, egy külön oktatási és öko programmal, (A tanyarendszer végső formája, a tanyasorok kialakulása, a redemptus gazdák kettős élete...) úgy felnőtteknek, mint diákoknak kiajánlva, térségi és országos vonatkozásban, egyedülálló kezdeményezés lehetne.

„Jászágón, még jelen van az Isten!” *(Pekár István)*

Ezt én is így gondolom!

Jászágó, 2008.01.28.

Dósa Gyula
Erdész - erdőpedagógus

A jászági táj egyik meghatározó eleme a feszület.